

WAT KWALIFICEERT MOGELIJK ALS CULTUREEL ERFGOED ONDER WATER VOLGENS DE WET?

Elke ontdekking van sporen van menselijke aanwezigheid met een cultureel, historisch of archeologisch karakter die zich deels of volledig, tijdelijk of permanent onder water bevinden, bijvoorbeeld: gebouwen, structuren, voorwerpen, menselijke resten, scheepswrakken, wrakken van luchtvaartuigen, prehistorische voorwerpen...

Voor een vondst uit de territoriale zee geldt er geen tijds criterium. Een vondst uit de exclusief economische zone of van op het continentaal plat daarentegen moet zich reeds 100 jaar onder water bevinden.

WAT GEBEURT ER BIJ EEN VONDST?

HET IS VERBODEN DE VONDST INTENTIONEEL BOVEN WATER TE BRENGEN!

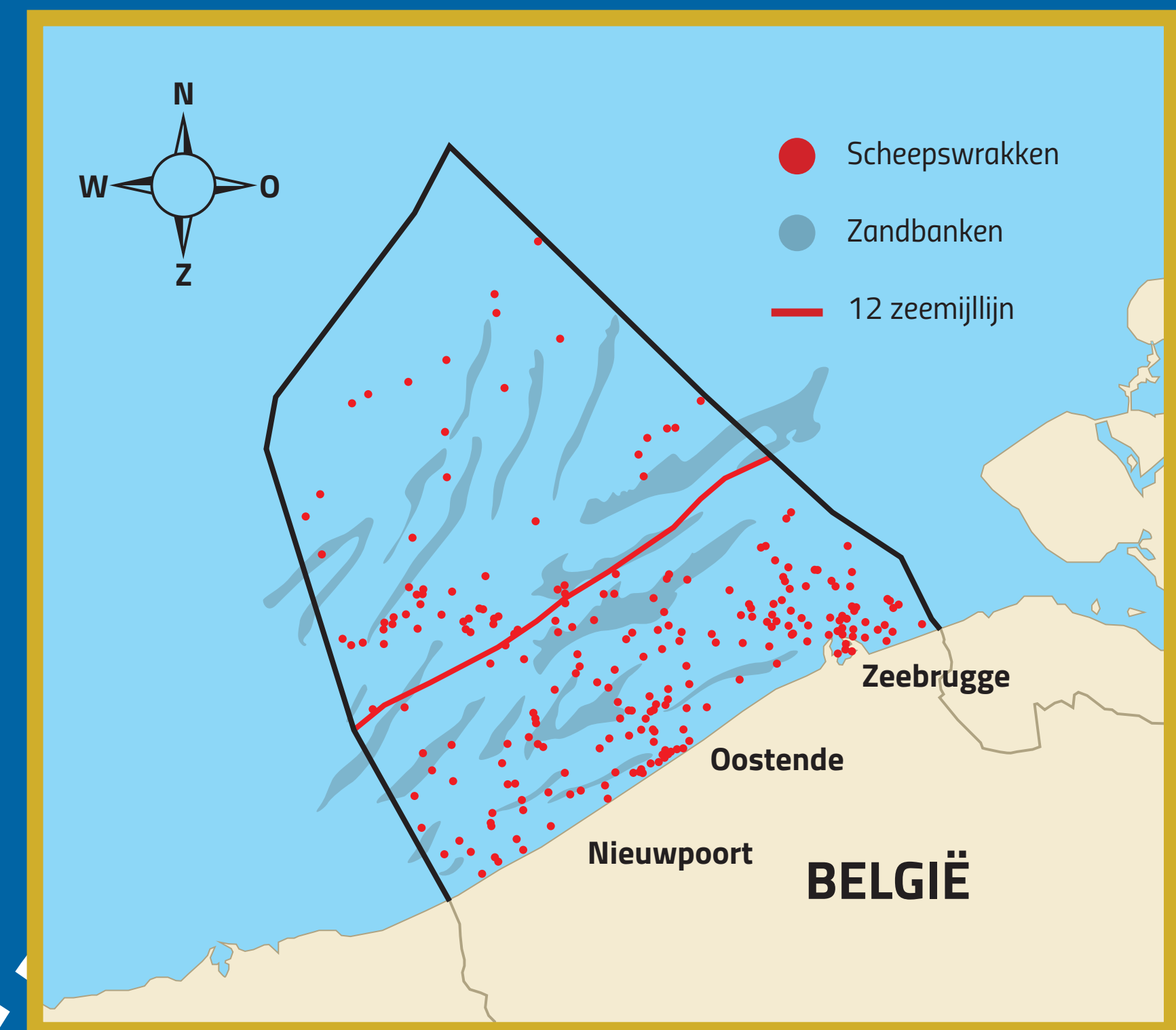

EIGENDOMSRECHTEN OP HET ERFGOED

In het geval het erfgoed **niet** *in situ* wordt beschermd:

- **Optie 1:** De oorspronkelijke eigenaar kan binnen 9 maanden na de bekendmaking van het cultureel erfgoed onder water en na betaling van alle gemaakte kosten voor de bescherming van dit erfgoed het eigendomsrecht opnieuw verkrijgen.
- **Optie 2:** Een openbaar bestuur, een instelling van openbaar nut of een erkend museum kan binnen de 9 maanden na de bekendmaking van het cultureel erfgoed onder water te kennen geven hiervan de eigenaar te willen worden en dient hiertoe alle gemaakte kosten voor de bescherming van dit erfgoed te betalen.
- **Optie 3:** Indien zowel de oorspronkelijke eigenaar als een publieke instelling het eigendomsrecht wensen te verkrijgen kan een onderlinge overeenkomst worden gesloten over de waarde van het erfgoed die vergoed moet worden aan de oorspronkelijke eigenaar, waarna de publieke instelling het eigendomsrecht kan verkrijgen. Indien beide partijen niet tot een dergelijke overeenkomst komen, heeft het eigendomsrecht van de oorspronkelijke eigenaar voorrang.
- **Optie 4:** Indien niemand het eigendomsrecht opeist, kan de vinder de eigenaar worden van het erfgoed.

De eigenaar moet het erfgoed opslagen, bewaren en beschermen met het oog op de conservering ervan op lange termijn.

BELGISCHE NOORDZEE

- Oppervlakte 3454 km²
- Kustlijn: 65 km
- Verste punt zeewaarts: 83 km
- Maximale diepte: 45 m
- Gemiddelde diepte ongeveer 20 m

IMPLEMENTATIE UNESCO 2001 CONVENTIE VOOR DE BESCHERMING VAN ONDERWATER CULTUREEL ERFGOED

De wet ter bescherming van het cultureel erfgoed onder water implementeert de UNESCO 2001 Conventie in het Belgisch recht. De voornaamste beginselen en bepalingen uit deze Conventie zijn terug te vinden in deze wet, bijvoorbeeld: *in situ* bewaring, verbod van commerciële exploitatie, bewaring op lange termijn, de invulling van het concept cultureel erfgoed onder water, de termijn van 100 jaar (zij het enkel in de EEZ en op het continentaal plat)...

Drie belangrijke zaken die in UNESCO 2001 naar voor komen zijn echter niet of slechts beperkt terug te vinden in de Belgische wet, namelijk:

- Er is niets vermeld over werkzaamheden met ongewenste neveneffecten op het cultureel erfgoed onder water (bijvoorbeeld: zand- en grindexploitatie, visserij, het plaatsen van windmolenparken...).
- De verplichting om vondsten uit de EEZ of vanop het continentaal plat van een andere staat te melden is niet overgenomen.
- Het is niet duidelijk hoe, en in welke mate, er samenwerking en consultatie met andere staten die een belang hebben in het erfgoed plaats zal vinden.

GEMELDE VONDSTEN ONDER DE NIEUWE WET

Tussen juni 2014 en 24 oktober 2014 waren er reeds 15 meldingen, waaronder:

- Resten UB-I type duikboot
- Rest begraven houten vaartuig
- Fragment koperen rompplaat en koperen nagel
- Schelp met een versteend inktvisje
- Stuk landingsgestel

Reeds 2 scheepswrakken erkend als cultureel erfgoed onder water:
West-Hinder
HMS Wakeful

Het hier voorgestelde onderzoek kadert in het SeArch project "Archeologisch erfgoed in de Noordzee. Ontwikkeling van een efficiënte evaluatiemethodologie en voorstellen tot een duurzaam beheer in België." Dit 4-jarig project (2013-2016) wordt gefinancierd door het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT). Het multidisciplinair consortium omvat de volgende partners: Universiteit Gent (coördinator), Agentschap Onroerend Erfgoed, Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ), en Deltares (Nederland).